

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 16 października 2014 r.

Poz. 5830

UCHWAŁA NR XXXVIII/374/2014 RADY GMINY GRYBÓW

z dnia 30 września 2014 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Grybów na lata 2014- 2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz.594 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 87 ust.3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) Rada Gminy Grybów, uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Grybów na lata 2014-2017 zaakceptowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie Delegatura w Nowym Sączu stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grybów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Jan Radzik

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVIII/374/2014
Rady Gminy Grybów
z dnia 30 września 2014 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Grybów na lata 2014 - 2017

I. SPIS POJĘĆ

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

POSTANOWIENIA OGÓLNE

I. SPIS POJĘĆ

Ileć w niniejszym programie jest mowa o:

- 1) programie – rozumie się przez to „Gminny Program opieki nad zabytkami Gminy Grybów na lata 2014 – 2017” ,
- 2) konserwatorze zabytków – rozumie się przez to Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie,
- 3) rejestrze zabytków – rozumie się przez to rejestr zabytków prowadzony przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie.

Celem opracowania programu opieki nad zabytkami jest określenie zasadniczych kierunków działań oraz kluczowych zadań, jakie powinny być realizowane dla poprawy stanu i zachowania dziedzictwa kulturowego Gminy Grybów.

Zachowanie dziedzictwa kulturowego, ochrona i konserwacja zabytków jest ważnym interesem publicznym służącym kształtowaniu się tożsamości lokalnej.

Gminny program opieki nad zabytkami ma na celu w szczególności - zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ;

1. włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
2. uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
3. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
4. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
5. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
6. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
7. Podjęcie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Program opieki nad zabytkami wymaga cyklicznej aktualizacji z uwagi na zmieniające się przepisy prawa oraz zmieniające się uwarunkowania gospodarcze i kulturowe a także zmieniający się stan zasobów dziedzictwa kulturowego.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Grybów na lata 2014 - 2017, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami został zaakceptowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Dokumentem określającym strategiczne cele państwa w zakresie ochrony zabytków i opiece nad nimi jest Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 oraz Uzupełnienie strategii na lata 2004 - 2020, która wskazuje główne kierunki narodowej strategii rozwoju kultury.

Dokumentem, który służy do wdrażania Narodowej Strategii Rozwoju oraz Uzupełnienie strategii na lata 2004 - 2020 jest Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014 - 2017, którego głównym celem jest wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków.

Dokumentem określającym ochronę zabytków w województwie małopolskim jest Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Strategia wskazuje kierunki strategiczne dot. ochrony zabytków w tym rozwój i promocję turystyki, rewitalizację obszarów miejskich i wiejskich, wzmocnienie tożsamości społeczności lokalnych i aktywizację rynku pracy.

Natomiast Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego jako najważniejsze wskazuje na ochronę zasobów naturalnych i kulturowych, zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego, architektury i urbanistyki.

Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Małopolsce na lata 2014-2017 jako główne cele zakłada:

- skuteczną ochronę regionalnej przestrzeni kulturowej i wartości kulturowych,
- funkcjonalne zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową

Ponadto program zakłada kompleksowość opieki nad dziedzictwem kulturowym celem powstrzymania niekorzystnych i niekontrolowanych przemian przestrzeni kulturowej.

Obowiązek opieki nad zabytkami wynika w szczególności z następujących aktów prawnych:

1. Podstawowym aktem prawnym, który reguluje przepisy prawa dotyczące ochrony dziedzictwa narodowego jest Konstytucja Rzeczypospolitej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. Art. 5, art.6 i art.86 Konstytucji mówi, że ochrona zabytków jest obowiązkiem państwa i obywatela.

2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami szczegółowo reguluje zasady ochrony i opieki nad zabytkami.

Ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań władczych mających na celu trwałe zachowanie zabytku, kontrolę zachowania, zapobieganie zagrożeniom a także uwzględnienie zadań ochronnych i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska. Opieka nad zabytkami ma charakter zindywidualizowany, odpowiedzialnym za jej realizację jest właściciel, posiadacz obiektu zabytkowego (art.5 ustawy). To właśnie właściciel powinien zachować zabytek w jak najlepszym stanie oraz umożliwić dokonanie badań naukowych i konserwatorskich.

Ponadto art. 71 ust.2 ustawy mówi, że w przypadku gdy tytuł prawny do zabytku posiada jednostka samorządu terytorialnego, sprawowanie opieki nad zabytkami, określonej w art. 5 ustawy w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, jest zadaniem własnym tej jednostki.

Art. 87 ust. 1 ustawy nakłada na gminę obowiązek opracowania programu opieki nad zabytkami.

3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym określając zadania własne gminy, wymienia również te, które bezpośrednio lub pośrednio dotyczą ochrony zabytków. Należą do nich sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych, dróg, ulic, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 4) kultury fizycznej i turystyki, zielenie i zadrzewiania,
- 5) cmentarzy gminnych,
- 6) utrzymania gminnych obiektów, urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 7) promocji gminy.

Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych.

III. OPIEKA NAD ZABYTKAMI W DOKUMENTACH PROGRAMOWYCH

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów (MPZP)

§ 9 MPZP określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- 5K-1 – strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej
- 5K-2 – strefa częściowej ochrony konserwatorskiej
- 5K-3 – strefa ekspozycji krajobrazowej
- 5-4 – strefa dokumentacji kulturowej
- 5-5 – strefa osłony krajobrazowej
- 5-6 – strefa dominant krajobrazowych
- nr – nr – strefa ochrony archeologicznej
- A – nr – obiekty wpisane do rejestru zabytków.

2. Strategia Gminy Grybów.

W części II Strategii Gminy Grybów zostały wymienione zabytkowe kościoły i cerkwie wpisane do rejestru zabytków.

IV. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. Rys historyczny Gminy Grybów.

Znaleziska archeologiczne dowodzą, że już w epoce neolitu circa 4000 – 2000 lat przed naszą erą, w okolicach Grybowa żył już człowiek. Odkryto narzędzia krzemienne w rejonie Ciężkowic, Rzepiennika Biskupiego, Jeżowa, Białej Wyżnej. Narzędzia produkowano zapewne z miejscowego margla krzemionkowego. Rozwój kultury materialnej nastąpił w epoce brązu. W okresie hasztackim (żelaza) osadnicy przemieszczający się w górę dolin rzek Pogórza Karpackiego, w tym Białej, budowali tam osady obronne. Prawdopodobnie z tych okresów pochodzą grodziska w okolicach Grybowa takie jak Jeżów, Ciężkowice, Stróże, Gródek. W okresie wpływów rzymskich II – IV wiek n.e. obok charakterystycznej dla tego okresu ceramiki siwej w dolinie Białej w okolicach Grybowa znaleziony został skarb monet rzymskich oraz figurka z brązu pochodzące z III – IV stulecia n.e.

W okresie wczesnośredniowiecznym dolina Białej musiała być w części zagospodarowana, jeżeli obok osad otwartych istniały grody obronne. Zalicza się do nich prawdopodobnie w okolicach Grybowa; Stróże oraz Gródek.

15 maja 1340 r. powstało miasto królewskie Grybów, założone przez króla Kazimierza Wielkiego. W niedługim czasie zaczął rozwijać się istniejący już przed lokacją przemysł sukieniczy. Wzrosła także produkcja saletry i wapna, szlakami handlowymi transportowano coraz więcej suszonych śliwek, budulca i skór, a z Węgier kupcy wieźli znakomite wina.

Od 1398 roku wójtostwo Grybowa znajdowało się w rękach szlacheckich lokalnych możnowładców, posiadających swe dobra w dolinie Białej. Grybów i dobra królewskie w okolicy miasta, do których należały wsie Biała Niżna i Biała Wyżna, Siołkowa, Gródek, Binczarowa, Kąclowa, później też Bogusza, Wolica Wawrzowska, Cieniawa, Ptaszkowa stanowiły tzw. Starostwo niegrodowe.

Największą klęską dla Grybowa i jego okolic był najazd szwedzki w 1655 roku.

Nie ominął też okolic Grybowa najazd wojsk siedmiogrodzkich i kozackich księcia Jerzego Rakoczego. W latach 1704 - 1709 Grybów i okoliczne wsie grabią i palą wojska własne w służbie Wettynów, Leszczyńskiego, Sasi, Szwedzi i Rosjanie. Pożary, grabieże powodują głód i wybuch licznych epidemii chorób zakaźnych. Zamiera rzemiosło i handel a mieszczanie żyli głównie z rolnictwa, uprawiając podmiejskie grunty.

W 1770 roku Grybów znalazł się pod austriackim panowaniem a w 1772 roku został włączony do Galicji jako części składowej Austrii.

W 1849 roku w czasie Wiosny Ludów, przemaszerowały przez Ziemię Grybowską wojska rosyjskie, aby tłumić powstanie na Węgrzech.

W 1867 roku Galicja otrzymała autonomię. Utworzono powiaty. Grybów stał się siedzibą powiatu. W mieście i okolicy zaczął się rozwijać przemysł tkacki, drzewny, młynarski i naftowy oraz rzemiosło.

Pod koniec XIX wieku nastąpił też znaczny rozwój oświaty i kultury. Otwarto wiele szkół wiejskich. Powstały oddziały Ochotniczych Straży Pożarnych. Podczas I wojny światowej wielu mieszkańców Grybowa i okolic wcielonych zostało do austriackiej armii. W pierwszych dwóch latach niepodległości grybowianie brali udział w szeregach Wojska Polskiego w walce o granice II Rzeczypospolitej. Walczyli w wojnie polsko-ukraińskiej, w tym w obronie Lwowa, polsko-bolszewickiej, a nieliczni w walkach o Śląsk. Grybów aż do 1931 roku był stolicą powiatu i obejmował 72 miejscowości, stanowiące jednowioskowe gminy. W 1934 roku w miejsce tychże gmin powołane zostały gminy zbiorowe, działające w niezmiennych granicach aż do 1955 roku. We wrześniu 1939 roku Grybów i okolice znalazły się w zasięgu działań wojennych. W dniach 6 i 7 września doszło do walk w rejonie Grybowa, Stróż, Wilczysk i Bobowej.

Dziś w okolicach Grybowa oglądać można ślady dawnych walk zwłaszcza na wzgórzu Matelanka. (oprac. na podstawie książki „Ziemia Grybowska”).

2. Zabytki Gminy Grybów wpisane do rejestru zabytków.

Aktualnie na terenie Gminy Grybów znajduje się 14 obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Lp.	Wyszczególnienie	Właściciel lub władający	Wpis do rejestru	Uwagi
1.	Cmentarz żydowski z II wojny światowej w Białej Niżnej	Skarb Państwa	Ks. „A” - 571	dec. 371/88 z dn.30.06.1988
2.	Cerkiew – obecnie kościół rzymsko katolicki w Binczarowej	Parafia Rzymsko Katolicka p.w. Św. Stanisława BiM w Binczarowej	Ks. „A” - 3	dec. 753/3 z dn.05.09.1964
3.	Cmentarz z I wojny światowej Nr 127 w Binczarowej	Parafia Rzymsko Katolicka p.w. Św. Stanisława BiM w Binczarowej	Ks. „A” - 573	dec. 373/88 z dn.30.06.1988
4.	Cerkiew – obecnie kościół katolicki we Florynce	Parafia Rzymsko Katolicka p.w. NSPJ we Florynce	Ks. „A” - 16	dec. 758/16 z dn.05.09.1964
5.	Cmentarz z I wojny światowej Nr 126 we Florynce	Skarb Państwa	Ks. „A” - 560	dec. 360/88 z dn.29.06.1988
6.	Kapliczka przydrożna p.w. MB Częstochowskiej w Kąclowej	Pan Andrzej Głowczyk Kąclowa 68	Ks. „A” - 838	dec. 638/97 z dn.17.10.1997
7.	Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP w Kruźlowej Wyżnej	Parafia Rzymsko Katolicka w Kruźlowej Wyżnej	Ks. „A” - 34	dec. 40/34 z dn.03.03.1930
8.	Kościół parafialny p.w. Św. Andrzeja Apostoła w Polnej	Parafia Rzymsko Katolicka w Polnej	Ks. „A” - 618	dec. 418/91 z dn. 18.02.1991
9.	Założenie parkowe w Polnej		Ks. „A” - 194	dec. 194/U/85 z dn.11.11.1985
10.	Kościół parafialny p.w. Imienia Marii Panny w Ptaszkowej	Parafia Rzymsko Katolicka w Ptaszkowej	Ks. „A” - 105	dec. 119/105 z dn.25.03.1969
11.	Cmentarz żydowski wyznaniowy w Siołkowej	Gmina Izraelicka	Ks. „A” - 681	dec. 481/92 z dn.15.10.1992
12.	Cmentarz z I wojny światowej Nr 131 w Stróżach	Skarb Państwa	Ks. „A” - 559	dec. 358/88 z dn.29.06.1988
13.	Cmentarz z I wojny światowej Nr 128 w Wawrzce	Grunty wspólne wsi Wawrzka	Ks. „A” - 587	dec. 397/88 z dn.27.12.1988
14.	Kamienny mur ogrodzeniowy z dwoma kaplicami z XVIII/XIX w. wokół zabytkowego kościoła w Kruźlowej Wyżnej	Parafia Rzymsko Katolicka p.w. Narodzenia NMP w Kruźlowej	A-176/M	dec. z dn. 5.11.2009

Ks. „A” – dla byłego województwa nowosądeckiego

Duża liczba zabytkowych obiektów sakralnych znajdujących się na terenie Gminy Grybów – leży na szlaku architektury drewnianej.

W Ptaszkowej znajduje się drewniany kościółek z 1555 r. w stylu późnogotyckim , wraz z gotycką rzeźbą Wita Stwosza „Modlitwa w Ogrójcu” oraz piękną i cenną statua Matki Boskiej ze Słonecznikiem z 1420 r.

W Krużowej Wyżnej znajduje się drewniany kościółek w stylu gotyckim z 1520 r. ze słynną rzeźbą polichromową „Madonna z Krużlowej” z pierwszej połowy XV w.

W Binczarowej zachowała się drewniana cerkiew (obecnie kościół rzymskokatolicki) w stylu zachodniołemkowskim z 1760 r., z bogatym ikonostasem.

We Florynce murowana cerkiew (obecnie kościół rzymskokatolicki) z 1875 r., z barokowym ołtarzykiem z XVIII w.

W Polnej drewniany kościółek o cechach gotyckich z 1520 r. , przebudowany w XIX w.

W Kąclowej drewniany kościółek usytuowany wśród starodrzewów,

w Wawrzce drewniana cerkiew z początku XX w. oraz wiele zabytkowych kapliczek przydrożnych jak również cmentarzy wojskowych z I wojny światowej .

V. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO - SZANSE I ZAGROŻENIA

1. Mocne strony:

- 1) dobry stan obiektów użyteczności publicznej w tym przede wszystkim obiektów sakralnych,
- 2) zachowanie obiektów stanowiących dużą wartość kulturową – obiekty sakralne,
- 3) atrakcyjne położenie przyrodniczo – krajobrazowe, które stwarza dobre warunki do rozwoju turystyki w tym agroturystyki oraz rekreacji,
- 4) podejmowanie działań dotyczących promocji regionu, rozwoju turystyki i ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

2. Słabe strony

- 1) małe wykorzystanie Funduszy Europejskich,
- 2) zbyt niskie środki budżetowe i prywatne przeznaczane na remonty i konserwację obiektów zabytkowych, brak środków i planów na zagospodarowanie nieczynnych cmentarzy wyznaniowych,
- 3) brak przeznaczania środków na badania naukowe zabytków,
- 4) słabo prowadzone działania promocyjne i edukacyjne w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- 5) słabo rozwinięta baza turystyczna oraz słabe wykorzystanie walorów turystycznych Gminy,
- 6) niska świadomość społeczna w sprawie znaczenia ochrony zabytków i opieki nad nimi.

3. Zagrożenia

- 1) stosowanie nowoczesnych materiałów i technologii budowlanych przy prowadzonych pracach konserwatorskich niestosownych do historycznego charakteru zabytku,

- 2) duża ilość reklam , które wizualnie negatywnie wpływają na otoczenie obiektów zabytkowych,
- 3) degradacja środowiska naturalnego poprzez jego zanieczyszczenie, dewastacje obiektów zabytkowych,
- 4) niestabilność i powszechna nieznamość przepisów prawnych,
- 5) niewłaściwe użytkowanie obiektów zabytkowych.

4. Szanse

- 1) zwiększenie wpływu na świadomość mieszkańców Gminy w zakresie ważności znaczenia opieki nad zabytkami oraz wartości dziedzictwa kulturowego,
- 2) zwiększenie ilości środków na prowadzenie prac związanych z pracami remontowo-konserwatorskimi przy obiektach zabytkowych,
- 3) pozyskiwanie większej ilości środków z Funduszy Europejskich,
- 4) poszerzenie ofert dotyczącej bazy agroturystycznej,
- 5) wzrost świadomości mieszkańców Gminy w sprawie poprawy estetyki otoczenia i właściwego wykorzystania obiektów zabytkowych,
- 6) przestrzeganie zapisów miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego dotyczących ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego,
- 8) zwiększenie promocji walorów turystycznych i dziedzictwa kulturowego Gminy,
- 9) zwiększenie popularyzacji walorów przyrodniczych i kulturowych poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi komunikacji .

5. Wnioski

Gmina Grybów położona jest w dorzeczu rzeki Biała , pośród malowniczych gór i potoków.

W skład Gminy wchodzi 16 sołectw w miejscowościach: Biała Niżna, Binczarowa, Cieniawa, Chodorowa, Florynka, Gródek, Kąclowa, Krużłowa Niżna, Krużłowa Wyżna, Polna, Ptaszkowa, Siółkowa, Stara Wieś, Stróże, Wawrzka i Wyskitna.

Znajduje się tu wiele unikalnych zabytków, piękne cerkwie i kościoły, krzyże i kapliczki przydrożne oraz budynki mieszkalne i zabudowania gospodarcze, świadczące o wielowiekowej tradycji historycznej i kulturowej. W większości obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie Gminy Grybów stanowią własność osób prywatnych lub parafii.

Dzięki pięknemu położeniu oraz korzystnym warunkom klimatycznym Gmina Grybów jest uważana za jedno z najpiękniejszych miejsc w Małopolsce. Liczne szlaki turystyczne, ścieżki przyrodnicze, góry duża ilość terenów leśnych ,duża dostępność komunikacyjna i stosunkowo mała ingerencja człowieka w środowisko naturalne również wpływa na atrakcyjność gminy pod względem turystycznym.

Bliskość Nowego i Starego Sącza, Krynicy zalewu w Klimkówce, powoduje to, że Gmina Grybów jest świetnym miejscem na wycieczki właśnie do tych miejscowości.

Przez Gminę Grybów przebiegają drogi krajowe: Wadowice – Przemyśl, wojewódzka Tarnów - Krynica.

Gmina Grybów otacza miasto Grybów oraz sąsiaduje z gminami: Bobowa, Łuzna, Gorlice, Uście Gorlickie, Ropa, Krynica, Łabowa, Kamionka Wielka, Chełmiec i Korzenna.

Czynniki społeczne, ekonomiczne oraz niski poziom edukacji i promocji wpływają negatywnie na wykorzystanie w/w walorów w celach rozwoju turystyki i rekreacji na terenie Gminy.

Na poprawę rozwoju turystyki wpłynąć mogą przede wszystkim działania promocyjne i edukacyjne, współpraca regionalna i międzynarodowa, wykorzystanie gminnych środków budżetowych oraz pozyskanie środków finansowych z zewnątrz, poprawa infrastruktury komunikacyjnej w tym jakości gminnych dróg, rozwój bazy turystycznej.

To właśnie Gmina będzie miała za zadanie wytyczenie i realizację najważniejszych celów i kierunków dotyczących zachowania dziedzictwa kulturowego.

Gminny Program Opieki nad zabytkami pełni funkcję promocyjną i informacyjną, jak też mówi o stanie dziedzictwa kulturowego Gminy oraz wskazuje działania zmierzające do jego poprawy. Zadaniem Programu jest również promocja samej Gminy, której zadaniem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego dla kolejnych pokoleń.

VI. CELE PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

1. Aktualizacja i uzupełnienie Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ)

1. Dokonanie przeglądu w terenie z udziałem sołtysów i radnych w każdym sołectwie i weryfikacja rejestru zabytków oraz ewidencji zabytków
2. Wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów
3. Określenie stanu technicznego obiektów z ewidencji zabytków
4. Uzupełnienie kart ewidencyjnych w GEZ obiektów o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną.

2. Inwentaryzacja obiektów małej infrastruktury sakralnej przede wszystkim kapliczek przydrożnych i krzyży.

1. Dokonanie przeglądu w terenie z udziałem sołtysów i radnych w każdym sołectwie
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów
3. Uzyskanie informacji na temat historii obiektów
4. Ustalenie szczegółowej lokalizacji obiektów na działkach gruntowych oraz właścicieli gruntów
5. Utworzenie kart ewidencyjnych
6. Skierowanie wniosków o wpisanie najciekawszych obiektów do rejestru zabytków

3. Oznakowanie obiektów zabytkowych i określenie zasad ich udostępniania.

1. Wykonanie tablic informacyjnych i oznakowanie obiektów
2. Oznakowanie innych ciekawych obiektów w Gminie
3. Wprowadzenie dodatkowego oznakowania na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich w celu ułatwienia dojazdu do obiektów zabytkowych
4. Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad ich udostępniania w celach turystycznych.

4. Podejmowanie działań w zakresie odnowy zabytków

1. Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków
2. Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o środki na odnowę zabytków.

5. Edukacja i promocja zabytków Gminy Grybów

1. Organizacja dni otwartych Gminy Grybów i udostępnianie turystom obiektów zabytkowych
2. Publikacja przewodnika po zabytkach Gminy Grybów
3. Zbieranie materiałów archiwalnych (stare zdjęcia, mapy) dotyczące Gminy Grybów
4. Włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę.

6. Realizacja i kontrola zapisów dotyczących opieki i ochrony zabytków, zawartych w Miejsowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów.

1. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie rozproszeniu zabudowy
2. Przestrzeganie zakazów i nakazów obowiązujących w strefach ochrony konserwatorskiej
3. Dopasowanie współczesnych programów mieszkalno-usługowych do historycznej funkcji tych obiektów i zespołów zabytkowych, poprzez adaptację, rozbudowę i przebudowę.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Wójt Gminy Grybów sporządzi w roku 2018 sprawozdanie, które zostanie przedstawione Radzie Gminy Grybów.

W roku 2016 rozpoczęte zostaną przygotowania do opracowania i przyjęcia w 2017 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018 – 2021.

Wykaz obiektów zabytkowych w Gminie Grybów ujętych w ewidencji UOZ

Lp.	Wyszczególnienie	Właściciel lub władający	Nr działki
BIAŁA NIŻNA			
1.	Dawny dwór obecnie klasztor Sióstr Dominikanek	Zgromadzenie Sióstr Św. Dominika	473
2.	Spichlerz folwarczny mur. I połowa XIX w.	Zgromadzenie Sióstr Św. Dominika	520/9
BINCZAROWA			
1.	Kapliczka mur. 3 ćw. XIX w.		
2.	Kapliczka mur. 2 poł. XIX w.		
3.	Kapliczka – krzyż mur. Metal 4 ćw. XIX w.		
4.	Kapliczka – krzyż za budynkiem nr 54 mur. Metal 1890 r.	Własność prywatna	160/5
5.	Kapliczka – krzyż obok budynku nr 54 mur. Metal 1884 r.	Własność prywatna	160/5
CIENIAWA			
1.	Kapliczka mur. 3 ćw. XIX w.	własność prywatna	848

FLORYNKA			
1.	Kapliczka przy drodze do Grybowa mur. XIX/XX w. przy domu nr 86 odnowiona w 1980 r.		10006
2.	Kapliczka mur. Kam. Ok. 1890 odnowiona 1990 r.		
3.	Kapliczka mur. Kam. Pocz. XX w. droga Florynka – Kaćlowa		
4.	Figura przydrożna matka Boska z Dzieciątkiem, kam. XIX/XX w. koło domu nr 107		491/13
5.	Figura przydrożna Św. Jana Nepomucena kam. 1890 r. przy domu nr 148		693/1
6.	Kapliczka kam. Mur. Ok 1910 r.		
7.	Krzyż przydrożny kam./met. 1899 droga do Grybowa		
8.	Ośrodek zdrowia drewn. Nr 49 z 1945 r.		
GRÓDEK			
1.	Kościół parafialny p.w. Serca Jezusowego mur. Z cegły 1910 r.	Parafia rzym. Katol. W Gródku	946
2.	Kapliczka mur. XIX/XX w. droga Gródek – Grybów		
3.	Kapliczka na drzewie drewn. Ok. 1920 r. droga Gródek-Grybów		
4.	Budynek plebanii	Parafia rzymskokatolicka	946
5.	Kapliczka mur.kam. ok.1900 r. rzeźba drewn. Z 1920 .	Własność prywatna	
6.	Kapliczka mur. Obok domu nr 18	Własność prywatna	481
7.	Figura przydrożna Św. Floriana kam.metal obudowa 1910 r.		
8.	Kapliczka na drzewie przy domu nr 65 drewn. ok. 1800 r.	Własność prywatna	1277/2
9.	Kapliczka słupkowa z figurą Chrystusa Frasobliwego kam. Metal. Drewn. Ok 1880 r. obok domu nr 113	Własność prywatna	1660/1
10.	Figura przydrożna kam.drewn. z 1937 r.		
11.	Krzyż przydrożny drewn. Z 1943 r. droga Gródek-Grybów		
12.	Kapliczka mur. Na domu nr 37	Własność prywatna	742
13.	Dom mieszkalny nr 206 drewn. 1910 r.	Parafia rzymskokatolicka	940
14.	Szkoła podstawowa mur. 1910 r. dobudow. 1961 r.		743
KACŁOWA			
1.	Kościół p.w. Św. Wojciecha drewn. 1926-1929 r.	Parafia rzymskokatolicka	

2.	Kapliczka obok domu nr 69 mur. 1850 r.	Własność prywatna	533/3
3.	Kapliczka mur. 1858 r.		
4.	Kapliczka figura Matki Boskiej mur. Lata 20-te XX w.		
5.	Kapliczka drewn. 1846 r.		
6.	Kapliczna naprzeciw budynku nr 91 mur. 2 połowa XIX w. renow. 1962 r.		982/1
7.	Kuźnia nr 118 drewn. lata 20-30-te XX w.	Własność prywatna	1404/2
8.	Budynek przedszkola drewn./ otynk. 1900-1920	Gmina Grybów	390/3
KRUŻŁOWA			
1.	Kapliczka przy kościele mur. z 1785 r.		
2.	Budynek biblioteki drewn. 1910 - 120	Gmina Grybów	
POLNA			
1.	Kapliczka Św. Jana Nepomucena mur. XIX w.		
2.	Kapliczka przy drodze Stróże – Szalowa mur. XIX w.		
3.	Krzyż przydrożny drewn. ok. 1800 r. przy domu nr 100	Własność prywatna	10/2
7.	Plebania mu. Pocz. XX w.	Parafia rzymskokatolicka	390
8.	Spichlerz plebański drewn. XIX w.	Parafia rzymskokatolicka	390
9.	Budynek gospodarczy w zespole plebańskim mur. XIX w .	Parafia rzymskokatolicka	390
PTASZKOWA			
1.	Dzwonnica drewn. mur z 1929	Parafia rzymskokatolicka	425
2.	kapliczka obok budynku nr 458 mur. 4 ćw. XIX w.	Własność prywatna	850
3.	kapliczka naprzeciw nowej szkoły mur. gips. 1900 - 1910 r.	własność prywatna	997
4.	kapliczka naprzeciw budynku nr 235 mur.4 ćw. XIX	własność prywatna	1085/5
5.	Budynek nr 76 mur. ok.1900 r.	PKP	992/3
6.	kapliczka mur. 1856 r.		
6.	Plebania drewn. koniec XIX w.	Parafia	825/1
7.	Spichlerz plebański drewn. k. XIX w.	Parafia	825/1
8.	Ogrodzenia z bramką , drewn. XVIII w.	Parafia	825/1
SIOŁKOWA			
1.	Kapliczka naprzeciw budynku nr 22 mur.drewn. 4 ćw. XIX w.		1813
2.	Kapliczka na drzewie, droga do Krużlowej, drewn. 2 poł. XIX w.		

3.	Kapliczka , Św. Rodzina obok bud. Nr 23, mur. L.70-te XIX w.		1458
4.	Kapliczka droga do Kruźlowej, mur. L.70-te XIX w.		
5.	Budynek Dom Ludowy mur. 1910-1920	Gmina Grybów	1449
6.	Zabudowania zakładu piwowarskiego mur. 1830/1887/1915		1928/1
STRÓŻE			
1.	Kościół par. p.w. NM Panny Królowej Polski mur. 1923 r.	Parafia	1036
2.	Kapliczka mur. XVIII w. pocz. XIX w.		
3.	Kapliczka drewn. Chrystusa Ukrzyżowanego k. XIX w.		
4.	Kapliczka przydrożna drewn. ok 1840 przy bud. Nr 241	Własność prywatna	204
5.	Dom mieszkalny nr 229 drewn. 1936 r. d.dwór Jana Zaremby	Własność prywatna	
6.	Dom mieszkalny nr 230 drewn. XIX/XX w. d. dwór Karola Zaremby	Własność prywatna	96
7.	Stodoła nr 230 drewn. 1 ćw. XX w. d. zespół Zarembów		96
8.	Przychodnia lekarska mur. ok. 1895 r.		
WAWRZKA			
1.	Cerkiew ob. Kościół p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej drewn 1935 r.	Parafia	
2.	Budynek katechetyczny przy kościele drewn. 1935 r. przeb. 1950 r.	Parafia	

**Harmonogram realizacji zadań Gminnego programu Opieki nad Zabytkami Gminy Grybów
na lata 2014 – 2017**

Lp	Treść zadania	Termin realizacji	Uwagi
I. Aktualizacja i uzupełnienie Gminnej Ewidencji Zabytków			
1.	Weryfikacja rejestru zabytków oraz ewidencji zabytków	2014 – 2015	
2.	Wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów	2014 – 2017	
3.	Określenie stanu technicznego obiektów z ewidencji zabytków	2014 – 2016	
4.	Uzupełnienie kart ewidencyjnych w GEZ obiektów o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną	2014 – 2017	

II. Inwentaryzacja obiektów małej infrastruktury sakralnej przede wszystkim kapliczek i krzyży przydrożnych			
1.	Dokonanie przeglądu w terenie z udziałem sołtysów i radnych w każdym sołectwie	2014 – 2016	
2.	Wykonanie dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów	2014 - 2016	
3.	Uzyskanie informacji na temat historii obiektów	2014 – 2016	
4.	Ustalenie szczegółowej lokalizacji obiektów na działkach gruntowych oraz właścicieli gruntów	2014 – 2016	
5.	Utworzenie kart ewidencyjnych	2017	
6.	Skierowanie wniosków o wpisanie najciekawszych obiektów do rejestru	2014 – 2016	
III. Oznakowanie obiektów zabytkowych i określenie zasad ich udostępniania			
1.	Wykonanie tablic informacyjnych i oznakowanie obiektów	2016 – 2017	
2.	Oznakowanie innych ciekawych obiektów w Gminie	2017	
3.	Wprowadzenie dodatkowego oznakowania na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich w celu ułatwienia dojazdu do obiektów zabytkowych	2016	
4.	Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad ich udostępniania w celach turystycznych	2015 - 2016	
IV. Podejmowanie działań w zakresie odnowy zabytków			
1.	Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwości pozyskiwania środków na odnowę zabytków	Na bieżąco	
2.	Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o środki na odnowę zabytków	Na bieżąco	
V. Edukacja i promocja zabytków Gminy Grybów			
1.	Organizacja dni otwartych Gminy Grybów i udostępnianie turystom obiektów zabytkowych	2015 – 2017	
2.	Publikacja przewodnika po zabytkach Gminy Grybów	2017	
3.	Zbieranie materiałów archiwalnych (stare zdjęcia, mapy) dotyczące Gminy Grybów	2015 – 2017	
4.	Włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę	2015 - 2017	
VI. Realizacja i kontrola zapisów dotyczących opieki i ochrony zabytków zawartych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grybów			
1.	Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie rozproszaniu zabudowy	2014 – 2017	
2.	Przestrzeganie zakazów i nakazów obowiązujących w strefach ochrony konserwatorskiej	2014 – 2017	

3.	Dopasowanie współczesnych programów mieszkalno-usługowych do historycznej funkcji tych obiektów i zespołów zabytkowych, poprzez adaptację, rozbudowę i przebudowę	2014 - 2017	
----	---	-------------	--

Przewodniczący Rady Gminy
Jan Radzik